

Tájékoztató

Csorba Győző Mai magyar költők bibliográfiája sorozat. A Baranya megyei Könyvtár és a Szabó Ervin Könyvtár kiadása. Összeállította: Tüskés Tibor.) A mai magyar líra egyik legjelentékenyebb — érdeménél sokkal kevesebbet említett — alakjának műveiről és azok fogadtatásáról készített példamutatóan alapos összeállítást Tüskés Tibor. Nem lehet véletlen, hogy Csorba Győző kötetéről a kor legjobb kritikusa és irodalomtörténészei mondták el értékeléseiket. Reméljük, hogy a kötetet hamarosan nyomon követik az életművét feldolgozó kis- és nagymonográfiák is. Ezekből kiderülhet majd, hogy a Nyugat harmadik és negyedik nemzedéke között mintegy hídként ível Csorba Győző életműve, mely művészi modernségével és etikai következettségével mindenkor tiszteletet parancsol.

Képes Géza új műfordításkötetei. Képes Géza a magyar műfordítástörténet egyik legzagalmasabb alakja. Azon kevesek közé tartozik, akik teljes tudatossággal, a népek közösségének eszménye jegyében vállalkozott és vállalkozik ma is idegen költők és irodalmak bemutatására. A „Napnyugati madarak” című kötettől egyre intenzívebben törekszik erre, s munkáját egyre teljesebbé teszi mind gyakrabban megjelenő műfordításkötetei. Az **Eino Leino: Himnusz a tűzhöz** című gyűjteményét a költő halálának centenáriuma alkalmával adta ki. A finn lírikus alighanem nemzetének legnagyobb költője. A népköltészet iránt való érdeklődése és a Kalevala motívumainak tudatos újraélése és értelmezése nyilván fokozta Képes Géza iránta való érdeklődését, hiszen a magyar poéta versvilágát is át- meg át- szövi a finnek nemzeti eposzának hatása. Fordításaiból egy valóban nagyformátumú író-egyéniséget ismerhetünk meg, aki egyszerre volt európai és nemzeti. **Jannisz Ritszosz: Levegő bizonyosság** címmel lefordított versgyűjteménye mindenestől igazolja Aragon figyelmeztetését, aki Ritszoszt „legnagyobb és legeredetibb mai költőnk”-nek

nevezte. A kor szorító ellentmondásaiban, sokszor szinte emberfeletti erőt kívánó szorításában Ritszosz nagy lírát teremtett, mely a legyőzhetetlen eszme égő bizonyosságát hirdeti.

A **GONDOLAT KÖNYVKIADÓ** téli újdonságai közül elsőknek említjük **Rapcsányi László** és **Berki Feriz** vállalkozását, az **Áthosz-t**. **Rapcsányi László** újságíró, riporter és **Berki Feriz** magyar orthodox protolerej, esperes-adminisztrátor útikönyve a legjobb értelemben vett művelődéstörténeti, egyháztörténeti és teológiai kalauz a görög orthodoxia egyik központjában, az áthoszi kolostorvárosban. A „Szent Hegy és lakói” eleven, érdekes riportokban, élvezetes leírásokban mutatkoznak be az olvasónak, rendkívül hitelesen és eredetien. **Rapcsányi László** munkája kultúrtörténeti és egyháztörténeti ismereteket egyaránt bővít, hasznos, forrásanyagának is kiváló kiadvány. — A Magyar Helikkonnal közösen gondozta a **Kiadó Castiglione László Pompeji, Herculaneum** című díszes kiállítású művét, ezzel emlékeztető-emlékeztető a Vezúv Kr. u. 79-ben, ezerkilencszáz évvel ezelőtti kitérésére, amely három virágzó várost — **Pompeji**t, **Herculaneumot** és **Stabiae**t — pusztította el. — **Vadas József**, az ismert műkritikus **Kassák Lajos** képzőművészeti munkásságát, festői pályáját rajzolja meg — kortársaival való termékeny összehasonlításban — **A konstruktőr** című könyvében, hangsúlyozva, milyen szervesen hozzátartozik a költő és író **Kassák** életművéhez a képzőművész **Kassák** is, aki „a szeretet, testvériség, az emberség gondolatának központba állításával tartotta életben a forradalom fogalmát” az 1920-as években, a Tanácsköztársaság leverése után. A képarchitektúrát, képalkotmányokat művelő **Kassák** jelszava: hirdetni az építés törvényeit. „És ezért a mi művészetünk primér teremtés és mi, hasonlóan minden építéshez, elindulunk a magunk területéről a síkról, mint alapról a térbe, úgy mint akik többé nem kiszolgálni, hanem saját képükre átförmálni akarják a világot.” — **Az írásbeli ügyintézés, a közigazgatás történelmi kiépülését és megszerveződését** mutatja be a **Nemzeti**

Könyvtár sorozatban napvilágot látott **Bürokrácia és közigazgatási reformok magyar-honban** című összeállítás — rendelkezések, szabályzatok, cikkelyek, tervezetek gyűjteménye — Csizmadia Andor válogatásában. Egyúttal a magyar közigazgatás történetével is megismerkedünk a törökök kiűzésétől a reformkorszakig, a reformkorban, a szabadságharc leverésétől a századfordulóig, a századelő és az I. világháború idejében, az ellenforradalmi Horthy-korszakban, valamint a felszabadulástól a tanácsrendszer megalakulásáig (1949). — Karcsei Kulcsár István **Vittorio De Sica világát** mutatja be a Szemtől szemben sorozat új monográfiájában. Az olasz filmművészet nemrég elhunyt nagy alakja olyan világhírű filmek alkotója, mint a Csoda Milánóban, a Biciklitolvajok, A sorompók lezárulnak és a Fiúk a rács mögött, a szabadság, egyenlőség, testvériség eszméinek hirdetője. „Szükségünk van arra, hogy higgyünk ezekben az eszmékben — mondja —, még akkor is, amikor a világban elkövetett új és új kegyetlenségeknek kétélyeket kellene ébreszteniük bennünk az emberek emberiségét illetően. De a szenvedések nem csak a mérget, a gyógyszert is magukban hordják. Az emberek a megpróbáltatások során visszatérnek kultúránk, hitünk, természetünk elfelejtett alapjaihoz. Visszatérnek Krisztus szavaihoz és tanításához. És a művészethez, amelynek nyelve lényegénél fogva emberi...”

Lukács Tibor Dosztojevszkij regénycímét vette kölcsön s formálta át tanulmánykötete számára: **Feljegyzések az élők házáról**. Rövid büntetés-történeli áttekintés után a mai börtönviszonyokkal és a büntetés-végrehajtás korszerű céljaival, feladataival és körülményeivel foglalkozik. Többek közt megállapítja: „Az ésszerű büntetés-végrehajtás a jövőt szolgálja, pedagógiai optimizmusának a tudományos ember-fogalom, az emberbe vetett hit az alapja. Nevelési célkitűzései nem engedik meg, hogy csak a büntetés kerete maradjon. Ezen túl kell lépnie, és úgy kell megjelennie a társadalomban is, mint egy meghatározott cél érdekében kialakított program megvalósítója. E programba a be fogadást úgy kell beilleszteni, hogy a leg-

kisebb megrázkódtatással járjon, és a legjobban biztosítsa az átmenetet a személyiség »teljessége« és a börtönnek, mint totális szervezetnek a teljessége között...” — Láng János posztumusz kötete, **A mitológia kezdetel** az ősi népek — polinéziaiak, ausztrál bennszülöttek, indiánok, afrikai törzsek — meséinek, elbeszéléseinek és mítoszainak elemző feltárásán keresztül próbál a primitív gondolkodásmód és hiedelemvilág kialakulásának és fejlődésének pszichológiai törvényszerűségeire magyarázatot találni. A primitív valláskultusz eredetét kísérel megfejtetni, a közös motívumok és tudati megnyilvánulások alapján. Rendkívül érdekes és hasznos analíziseit azonban csak kísérletnek és sajnos, befejezetlennek tekinthetjük. — Manga János **Palócföldre** vezet el minket posztumusz monográfiájával. A palócság eredetét, ősmúltját kutatva, jó néhány új meglátással gyarapítja a palóccokról szóló szerény ismereteinket. Különösen érdekes számunkra a hiedelmek, szokások bemutatása a családi életben, valamint az esztendőnek ünnepkörökhöz kötött szakrális hagyományainak és népszokásainak taglalása. — Alekszandr Gerskovics, a jeles szovjet irodalomtörténész, a magyar irodalom kiváló barátja és népszerűsítője hazájában. **Az én Petőfim** címmel most válogatott tanulmányait, cikkeit, bírálatait jelentette meg a Kiadó. A kötet, Sötér István előszavával és a szerző „Hogyan lettem magyarológus?” című bevezetőjével kezdődik, majd izelítői ad Petőfivel foglalkozó elemzéseiből, megrajzolja a magyar irodalom néhány klasszikusának és élő alakjának — Füst Milán, József Attila, Balogh Edgár, stb. — portréját s végül színházművészeti cikkeiből, reflexióiból közöl összeállítást (például Gábor Miklós Hamlet-alakítása, Az ember tragédiájának előadása, a magyar dráma helytállása a szovjet színpadon). — **Trisztán és Izolda** szépséges szerelmi történetét először a középkor nagy költője, Gottfried von Strassburg énekelte meg. Most Günter de Bruyn mondja el újra a modern irodalom eszközeivel, költői képeivel. A könyv illusztrációit, melyek sokban segítik a korhangulat és a legenda képzeletbeli megteremtését, Vida Győző készítette.